

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a donányirodákban.

Dühöng a vallási türelem.

(+) Február 17-én nagy „vakolás” volt a budapesti szabadkőműves páholyokban. Ez idő óta a hárompontos testvérek, kiknél, úgy látszik, mindig jobban háttérbe szorult az ingyen kenyér, ingyen tej gondolata, valóságos fanatizmussal szolgálják titkos, de valódi céljukat, a keresztény világnézet kiirtásának ügyét.

Másnak alig lehet betudnunk azt a kiméletlen, durva harcot, mely nap-nap után hol itt, hol amott ül fel fejét, hol a keresztény felfogás, a vallásos érzület meg mer nyilatkozni.

Ez a harc persze főleg a sajtóban foly, mely, sajnos, csaknem kizárólag zsidó-szabadkőműves kezekben lévén, hivatása élénk tudatában egy alkalmat sem mulaszt el, hogy hálából a keresztény s első sorban katolikus előfizetőktől zsebre vágott koronáért, olvasóinak lelkéből szálanként tépje ki azt a csekélyke ragaszkodást a szent kereszténység iránt, mely ott már ugyis csak tengődik.

Ausztriában egy exzsidó egyetemi tanár megrugdossa a katolikus egyházat, melynek jogát volna hivatva előadni s a sajtó, a miénk is, valósággal fanatikus módon védelmezi ezt az alakot a méltán felháborodott keresztény közvélemény ellenében.

Székesfehérvárott egy főreáliskolai protestáns tanár a zsidó faji morált fejtegeti a sajtóban s vélemény szabadság ide, vélemény szabadság oda, a zsidóság talpra áll és sajtójában és támadjá összeköttetései révén az illető tanár felsőbb fórumai előtt bevádolja ezt a szókimondó keresztény embert, hogy felekezeti igaztást üz tollával.

Győrött egy zsidó mulatságon egy magáról megelégedezett zsidó karmelita barátjának öltözik s vad kánkánt járva lóbálja a mogendóveddel megköserült olvasót s a zsidó sajtó — hallgat.

Ugyancsak Győrött a megyéspüspök, több fő- és alispán, polgármesterek, országgyűlési képviselők, Rakovszky István képviselőházi alelnök és nagy, előkelő közönség jelenlétében megalakul a katolikus internatus egyesület. A gyűlésen előkelő emberek ajkairól elhangzik néhány öntudatos, de vallásos érzelmeiben sem zsidót, sem protestánszt nem sértő katolikus beszéd s másnap az egész ország zsidósajtója óriási javszékelésben tör ki a Győrött dühöngő klerikális üzelmek ellen. (Mellékesen megjegyezzük, hogy az a győri katolikus internatus azért szálla a szabadkőművesség szemében, mert a Győr városában keresztény gimplik megpumpolása révén tervbe vett szabadkőműves internatus szépen zsendülő vetését időnap előtt elhervasztotta.)

Most pedig ajánljuk olvasóink szives figyelmébe a Dunántúli Hírlap alább következő sorait:

Cyőrött nagy sérelem esett a felekezeti közti békén. Az állami polgári fiúiskola új épületének tornacsarnokában ugyanis a kath. tanulók számára oltárt mertek felállítani, hogy azok télviz idején is telheshessék vallási kötelezettségeiket anélkül, hogy valamelyik messze fekvő templomba kellene menniök és hogy ott egyáltalán vásáronként vallásértékesi oktatásban részesülhessenek. Ez a merénylet szülte Győr specialitását: a protestantizmus és a zsidóság nyílt szövetségét a katolicizmus ellen. Mult szombaton tartották meg a szöv. vezetők gyűlést, melyen nem kevesebbet követték, minthogy az oltár a felekezeti küll iskolai épületből elhávolitassék, mert az sérti a vallások törvényben biztosított jogegyenlőségét. Követelésüket a vallás- és közokt.ügyi miniszter elé fogják terjeszteni s nagyobb nyomatkul mellékelték az iskola felavatási meghívót, melyen az is ki van nyomatva, hogy az intézetet gróf Széchenyi Miklós fogja megáldani. Ez új sérelm. — Hogyan járjanak a protestáns és zsidó gyermekek olyan iskolába, melyben egy katolikus püspök áldó imádságot mondott és Istenhez könyörgött, hogy segítse mindazokat, akik az intézetbe járnak?

Az esetet szörnyű felháborodással tárgyalják napok óta az összes zsidó lapok. Ezekkel nem polemizálunk, hanem helyett tovább idézzük a D. H.-ből:

Dr. Bozóky Árpád képviselő volt az, aki nemrégiben heves interpellációban megtámadta a közoktatásügyi minisztert a protestáns fele-

Savonarola Jeromos.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Négyszáz éves multról lebbentünk le a fátlyolt és emlékezzünk meg egy nagy emberről, kinek legnagyobb szerencsétlensége az volt, hogy négyszáz évvel előbb született. Korá nem értette meg, ezért lett áldozat; mi megértjük, azért tiszteljük is.

I.

Az 1494. évben Flórenc egyik templomában a bűnbánatról prédikál egy fiatal szerzetes. Beszédének hatása alatt hangos zokogásban törnek ki a jelenlevők, a megbánás, önmagukba szállás jelei tükröznek vissza, arcaikon jelenével senki sem törődik, csak jóvőjére, bűneinek bekövetkező büntetésére gondol.

Igen, minden csak hiúságok hiúsága, harsogja a nagy csöndben a prédikáló pap, csak egyben lehet és kell is biznunk, Istenben, ki föl emeli, megszenteli az emberi lelket, még a bűnös lelket is, ha bűnbánattal szívében közeledik újra a megbántott Istenhez.

A sirás tovább tart, a csend szinte elviselhetetlen és mikor a beszéd végeztével a templomból távoznak, Flórenc utcáin nem hallatszik más, mint a járó-kelők zokogása, kik egymás nyakába borulnak, bocsánatért esedeznek.

A bátrabbak, kik férfias önuralommal visszatartják könnyeiket, szótlanul, némán haladnak a nagy város zajtalan utcáin.

A szerzetes, ki a tudomány és művészet városát, Flórencet, kihaltá, némává tette, Savonarola Jeromos.

A nagy férfilaknak varázshatalma van mindig a sokaság fölött. Az eszmék, az igazság ha-

talmával, egyuttal az egyéni szabadság, bátorság erejével hódítják meg a tömeget, mely megittasodva követi vezérét.

Savonarola bátor, sőt vehemens férfi, ki a vakmerőségig megy követeléseiben; nem csügged, nem enged, ha arról van szó, hogy az ő ideálja, a vallás, a vallásosság kizárólagos uralomra jusson az emberek szívében. Előtte nehézség, akadály nincs, a vallásnak át kell törni mindenben, mint a nap áttör az égboltozat felhőin.

Jelleménél fogva alkalmas, hogy drámai alak legyen, hogy tragikumával meghasson. Fra Girolamo nemzeti színházunk színpadán csakugyan megjelent és a főváros publikuma iméri a drámai Savonarolát.

II.

Az emberiség multjában alig van század, mely a tudomány és a művészet szempontjából oly fontos volna, mint a XV. század. Az emberek, még a tudósok is, a XV. század nagy mozgalmáig, kutatásaikban nagy súlyt fektettek a tekintélyre, míg a XV. század folyamán az emberek, tudósok a tekintély elvetésével, saját eszközkel kezdenek mérni mindent; amit tanultak, jót, rosszat egyaránt elvetik maguktól, fenhéjázó büszkeséggel taposnak le mindent, mit eddig nagyra becsültek. A cél háttérbe szorult, az eszközök, a jog, a teit elöl; vallás- és erkölcsstan hajótörötten uszkálnak a küzdelemben s segítségül hívják a tudósokat, hívőket.

A vallás védelmére, a vallásosság érényének ápolására, uralomra emelésére lép föl ekkor a flórenci, még eléggé fiatal szerzetes, Savonarola Jeromos.

Tudomány, művészet előtte alárendelt fontosságú; ő mindent, az élet követelményeit is, kizárólag a vallás, a jövő élet szempontjából vizsgálja.

Igaza van Somló Sándornak, Savonarola szerelmes vala. De nem nő volt szerelmének tárgya, hanem a középkor tiszta vallásossága, látta, hogy a reneszansz tudósai előtérbe tolják az egyént, az ókor bámulása, utánzás megteremtí a történelmi nagyság ideálját, a hírvé után való törekvést, mely a reneszansz költőt, tudósait jellemzi.

Savonarola, bár humanisztikus műveltségű van, a tudomány, a művészet ellen állást foglal; Plató, Arisztotelesz a pokolba kínlódnak egyuttal hangosan hirdeti, hogy a hit igazságaiban többet tud egy hívő öregasszony, mint Plató, Arisztotelesz és a bölcselők összesen.

Minden embernek egy életideálra van szüksege és ez nem más, mint az életszenség ideálja, mely a vallásban, vallásosságban, Isten iránti hitben bírja alapját.

Ez Savonarola varázshatalmának titka, melyet Medici Lőrinc fejedelem halála (1492.) után a tudomány és művészet városában, Flórencben, uralkodik. A tudomány és művészet, — tanítja Savonarola, — elbizakodottá, gőgössé teszi az embert és így eltéríti az életszenség utjától. Hagyjátok hát abba, térjeteik vissza Istenetekhez a legfőbb jóhoz, a hit és vallásosság szárnyain emelkedjeteik föl hozzá. Flórencben az igaz hitnek, a tiszta vallásosságnak és az életszenségnek kell uralkodni. Savonarola így akarja és végre is hajlja. Meggyőződésévé valik és ez a meggyőződése napról napra erősebb lesz, hogy Flórencnek ebben az időben az a hivatása, hogy Isten országa legyen a földön.

Rómában VI. Sándor uralkodik. Komoly, katolikus történetírók állítják, hogy az eszes, de életszenség nélkül szükölködő Rodrigo kardinális, megvesztegetéssel jutott a pápai székbe. Ha nem is helyeseljük, de érteni tudjuk, hogy voltak töb-

Mai lapunk 4 oldal.

kezetek állítólagos háttérbe szorításáért. Készen érdekes tehát az ő állásfoglalása a győri polgári iskola felavatása ügyében, melyet lapunk szerkesztőjéhez intézett alábbi levelében fejt ki. Mi ezzel kapcsolatban csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy amit dr. Bozók Árpád a mi felfogásunk ellenfele, pártatlan szemmel nézve az esetet, „természetesnek” talál, ne kívánjanak abban a győri másfelekezetűek magukat begraszatva mindenáron sérelmet látni. Az érdekes levél — némi lényegtelen kihagyással — a következő:

Budapest, március 21.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Má kaptam meg a szerkesztésében megjelenő D. H. ídecsaitól számát, melyben a győri állami polgári iskolának felavatásáról szóló cikk egyes szavai kék és piros íróval aláhúzva vannak. A megjegyzésekből, aláhúzásokból azt veszem ki, hogy a lap beküldője „disznóságok” tartja, ha az állami iskolában a katolikus ifjúság katolikus egyházi énekeket is énekel.

Ezt én nem tartom annak, nem is tartottam soha. Én a vallásosság ellenesége soha nem voltam és mig épeszű maradtam, nem is leszek.

Magyarországnak szüksége van a kizárólagosan állami nevelésre, de szüksége van ugy Magyarországnak, mint minden embernek és az egész emberiségnek a vallásosságra: ép azért legideálisabb állapot az, ha az állami iskolákban gondozzák a vallásosságot is. Hogy Győrött, ahol tulajdonképpen katolikusok laknak, az áll. iskolában éppen a katol. vallás szerepelt a felavatási ünnepély műsorán: az csak természetes. Meg vagyok győződve, hogy Debrecenben például a református vallás szerepelt volna.

En sem klerikális, sem antiklerikális, sem liberális, sem konzervatív nem vagyok, hanem sovinszista magyar és a közoktatás nagyon fontos kérdését sovinszista szemlében szeretném a vallásosság hátránya nélkül megoldani. Sajnálom, hogy azok, kik távolról ismernek intencióimat félreértik.

Azért írtam Szerkesztő urnak ezeket a sorokat, (mert nem tudom, hogy ki küldte be nekem a lapszámot), hogy a Győrött is létező félreértés, ha Szerkesztő ur jónak látja soraimat közzétenni, (mit kérek is) lehetőleg elosztassék. Kiváló tisztelettel: dr. Bozók Árpád s. k. a kunszentmártoni kerület képviselője.

ben, kik úgy gondoltak, hogy a tiszta keresztény hitet, vallásosságot, erkölcsiséget nem Róma és pápája, hanem Flórenc és Savonarola képviselik.

A két város, Róma és Flórenc, már évtizedek óta küzdelemben van egymással. VIII. Bonifácus uralkodása alatt, 1300 ban, Villani, Flórenc történetírója oda nyilatkozik, hogy Róma helyett Flórenc van hivatva az uralkodásra.

A mit Villani megjövendölt, annak most kell bekövetkezni; Savonarola, bár születésére ferrarai (szül. 1452-ben), második hazáját az életzsétség, a keresztény vallásosság erejével ad hoc, ideiglenesen a kereszténység központjává akarja tenni.

Fokról-fokra haladva jut eddig. Mikor első ízben volt Flórencben, szónoklataival nem tűnt fel. Erdes hangja, ügyetlen gesztusai, prédikációinak tartalma közepeszerű szónoknak mutatták. De mikor, rövid távollét után visszatért, a szenvedélyes szónok napról-napra ünnepeltebb lesz, szívhez szóló beszédei könyveket csordítanak hallgatói szemeiből.

Nemcsak szónok, hanem próféta is. Jövendölései közül több beteljesedik. Földöntült lényt látnak benne sokan, kit életzsétség, ragyogó ékeszlása miatt úgy is sokra becsülnék.

Háború, inség dőghalál ismételve pusztítja Olaszország lakóainak sorait; csoda-e hát ha mindent elhagynak, ha a tudomány, a művészet remekeit, a fényűzés cikkeket máglyára viszik és ünnepélyek közt elégetik.

Savonarola szenvedélyes férfi volt, de nem volt eretnek. Egy percze sem gondolt arra, hogy az első századok és a következő korok példijára Flórencet elszakítsa a római Egyháztól. Ellen-

Sok hozzátenni valónk nincsen az eddig elmondottakhoz. Ertelmes ember, ki még tud gondolkodni, látja ezekből az esetekből, hogy ma egész Magyarországon egy rémséges, egy utálatos felekezeti harc foly, mely amig egyrésztől agyonhallgat vagy késhegyi védelmez minden támadást, melynek éle a katolikus Egyház ellen irányul, addig másrésztől galád módon üt, rúg, vág mindenkint, aki a keresztény erdekek védelmére sikrasszál; a felekezeti türelem szent nevében kiabál a katolikus öntudat legcsekélyebb megnyilatkozása ellen.

Ennek a szabadkőműves-zsidó propagandának fája, nagyon fája, hogy nem úgy van már, mint volt régen, hogy pl. egy-egy katolikus város állami középiskolája nyakára odavittetik az zsidó tanárt és ez ellen abban a városban senki fel nem szólalt, hogy a magyar katolicizmus ma már mégsem az a városligeti pofozógép, melyen minden jött-ment suhanc és hordár kipróbálhatja erejét, nem az a döglött oroszlan, akin mindenki rughat egyet, ha jól esik.

Mi nem félünk ettől a katolikus ellenes dühöngéstől, sőt örülünk neki, mert ez nyitja majd fel azoknak a katolikus barlangi medvéknek a szemét is, akik még mindig a felekezeti türelem párnáin aluszszák kábult álmukat.

Csak rajta! Ha per, hát legyen per! Mi nem félünk tőle. Hancm ha mi egyszer úgy istenigazában megfogjuk annak a botnak a másik végét, akkor baj lesz ám!

ÚJDONSÁGOK.

Papszentelés. Potyondy Imre végzett teológust a megyéspüspök tegnap szentelte fel pappá házikápolnájában. A jeles képzettségű fiatal levita németországi tanulmányutjáról jött haza felszentelésére és hittudományi szigorlatainak tevéására.

Személyi hír. Dr. Platz Bonifác nyug. kir. tank. főigazgató két hónapi kairói időléseből ma visszerkezett városunkba.

Népszövetség Városunkban. A tegnapi nappal a Népszövetség ügye városunkban hatalmas lépéssel haladt előre. A Kath. Körökből kiindult mozgalom nem maradt eredménytelen, most tiszta képpben áll előtűnt, hogy a Népszövetségi mozgalom vidéki városaink közül a legnagyobb arányban Székesfehérvárott foglalt teret. A Nepakadémia helyiségében tegnap megtartott értekezlet összefoglalta az eddigi eredményeket; összejöttek a Népszövetségi tagok a annyian voltak, hogy a terem nem tudta befogadni az embereket. Körülbelül 1000-en vannak már, kik a Népszövetség kötelékébe tartoznak. Megható volt látni a nagy tömeg ember lelkesedését, amelyben határozódott, erősödött az a reményünk, hogy a népszövetség kezébe tudja venni üres társadalmi aspirációinkat, Magyarország társadalmában a Népszövetség erejével, hatalmával elfoglalhatjuk azt a helyet, amely minket számbeli arányunknál s történeti multunknál fogva megillet.

A tegnapi tartott Népszövetségi értekezlet Csucs István főreáliskolai hitnagar nyitotta meg. lelkelt szavakban mutatva rá társadalmi szervezkedésünk elodázhatatlan voltára. Indítványára közfelkiáltással egyhangulag Vass József dr. teológiai tanárt választották a Népszövetség igazgatójává, ki megrázó, hatalmas beszédben ismertette a Népszövetség célját, a rendelkezésére álló eszközöket s a módot, mellyel beleilleszkedik ellanyhult közéletünkbe. A beszéd hatása alatt kiváltott lelkesedés mindjárt eredményeket művelt. Aki még nem Népszövetségi tag, az szietett, hogy a Népszövetség kötelékébe főlvetesse magát. Sokak annyira buzgólkodtak, hogy gyűjtőleveket vettek magukhoz s vállalkoztak a Népszövetségi mozgalom minél erősebb, gyorsabb terjesztéséhez. Vasárnap újból összejönnek a Népszövetségi gyűjtők s összemerjük az eredményeket, mindnyáunk buzgó munkájából erőt merítünk s folytatjuk a toborzást. Ki hagyáná cserben társadalmi javaink egyetlen védvárát, a Népszövetséget!

kezölég irataiban, prédikációiban mindig azt tanítja, hogy a ki a római Egyház egységétől ltermagától Krisztustól tér el. A protestánsok ugyan Luther megelőzőjének szeretnék feltüntetni, de ez hiábavaló törekvés. Savonarola irataiban, prédikációiban a kinyilatkoztatott igazságokat hévvel védelmezi, azokból mint az Egyház tanításából, nem enged egy jótát sem.

Nem volt eretnek, hanem exaltált lélek; tragikuma azért mély és tiszta. 1498. év májusában Flórenc urát, kormányzóját két társával együtt felakasztják és azon a máglyán égetik el, melyet ő a tudósoknak, az asztrológusoknak ígért.

III.

A történet hall-tára fölvetjük a kérdést: hogyan lehetett ez? Ha Savonarola az életzsétség, a tiszta vallásosság apostola, hogyan mondottá ki fejére a pereat-ot mindakét törvény-szék, először a világi, utána az egyházi?

A kérdéssel sokan foglalkoztak, még nagy gondolkodók is adósok maradtak a válasszal. Pedig ha a történelmi szellemét, logikáját és Savonarola jellemét vizsgálják, nem lehetetlen kielégítő választ adni.

A tragikus hősök bukásának alapja, illetőleg oka — a legtöbbször — az, hogy egyéni erejüket tulbecsülik. Savonarola, az aszkéta, de egyuttal ideges ember, látván korának állapotát, ismervén Rómát és annak szellemét, melynek némely pápái a XV. század második felében, évtizedek óta nagyobb gondot fordítanak a tudományra, a művészetre, mint a vallásra, — Istentől ihletett embernek, prófétának vallja magát, kire hallgatni kell mindenkinek, kit a keresztény hit, a tiszta vallásosság érdekében kifejtett mozgalmával gyamolítani kell mindenkint k.

VI. Sándor letiltja a prédikációtól, de ő, a próféta nem hajol meg egyházi hatósága előtt, mert az isteni ajándékának, a jövendölés kegyelmének nem mondhat ellent; másrésztől legális uton, zsinaton akarta tisztázni az Egyház kérdéses és kétséges ügyeit; addig azonban, míg a zsinat össze nem ül, Flórencben, mely Savonarola szerint Isten országá a földön, nem hallgathat, prédikálnia kell a vallás igazságait, életzsétségre kell vezetnie Isten országának híveit.

A flórenci maglyán kialvó élet nem az ujkor bekövetkezését jelzi, mint a közelmultban is bebizonyítani akarták protestánsfestvéreink, hanem igenis a középkor kumulását, melyért, különösen: annak tiszta valóságáért, tudós flórenci szerzetes annyira rajongott.

A történelmi Savonarolája ilyen az ő szerzetesi talárjában. Hívó lélek egész a fanatizmusig; egyszer engedelmes az önmegvetésig; máskor követelő a zsarnokságig. Tulbecsült magát; erejét és bár, ha szabad így beszélni, Istenért teszi elbukik, mert fanatizmus vezérli.

Ebben a ulbecsültségben a hibáznak, a tévedésnek egy gondolata sem támad agyában; egy percig sem kételkedik a fölöt, hogy helyesen cselekszik.

Olaszország tisztelettel, kegyelettel őrizi emléket, még szentek is, mint herri szent Flólop, Ricci Katalin és mások meghajolnak erkölcsi nagysága előtt.

Erkölcsl nagysága emelte föl Medici Lőrinc halála után Flórenc kormányzó székébe. Lőrinc fejedelem szerette, az ő közbenjárására került vissza másodízben Flórencbe, halálos ágyához is elhivatja Jeromos atyát Lőrinc fejedelem. A valás vigaszán kívül mint a haza nemtlője jelen meg ott, Flórenc szabadságának visszaállítását kérel-

Egy csodagyermek halála. Sulyos csapás érte Teleky Sándor helybeli tanítót. Mariska nevű 6 éves leánykája tegnap hajnalhasadáskor hosszas szenvedés után elhunyt. A korán elhunyt kis leány ritka szép hangjával valóságos csodaszámba ment. 3-4 éves korában nemcsak nótákat, de műdalokat is egy-két hallás után ritka szép hülámossá! hangján csodálatos biztossággal tudott énekelni. Egész sereg dalt, különösen a János vitéz dala, az „Egy rózsá szál”-t nem tudta senki könnyezés nélkül hallgatni. Valami csodálatos varázst tudott ez: az apró énekes madárka a bánatos dalokba önteni. Aki hallotta, ámulva állt meg a színie megdöbbenő tudása és érettsége fölött. Most hosszú szenvedés, a tüdőgyulladás kínzó fájdalmai után elhalt ajkán az ének, ma délután eltemették, nyugszik a csendes temetőben, szemét lezárta a halál, elköltözött a földiek közül. Rafael barnafürdő angyalai közé, a kik megirigyelték a földtől. Ott fog énekelni a menyeyei karok közt a jó Isten trónja előtt, hova jobban illet, mint a földiek közé. A letört rózsaszál letettük sírhalmára, pihenése legyen szenvedései után csendes és örök.

A vízvezeték. Ma délután ülés volt a városi háznál, a vízvezeték ügyében, a melyen Farkas Kálmán miniszteri osztálytanácsos is jelen volt. A hétfői közgyűlés részletesen fog foglalkozni az ügygel, addig is a vízvezetékkel foglalkozó bizottság tagjai lettek: az időszerű polgármester, Kerekes Lajos dr. főjegyző, Kisteleki Károly dr. főjegyző, Juth István főszámvevő, Polczér Péter gazd. tanácsos, Bierbauer Viktor dr. főorvos, Winkler Vilmos főmérnök, a kultúr-mérnök, az állami építészeti hivatal képviselője, Kuthy József dr., Rádai Lajos dr. Rauscher Béla, Pataki Árpád dr., Winkler Nándor stb.

Eljegyzés. Viola Nándor a Budapest-Lipótvárosi lakarek-pénztár főtitkár viselője eljegyezte Vajda Jolánt, Vajda Géza főmérnök, az állami építészeti hivatal vezetőjének kedves leányát.

A vármegyei mezőgazdasági bizottság keddi ülésén, melyen az elnöki tisztet Cziráky Antal gróf töltötte be, legfontosabb tárgya Rosenfeld Henrik indítványa volt, ki állatbiztosító társaság alakítása érdekében tett előterjesztést. Az indítványt egyhangulag elfogadták s véleményezésre kiadták az alispánnak.

Felvilágosításul. A mai postával a következő sorokat kaptuk:

A „Székesfehérvári Friss Újság” folyó hó 25-iki (szerdai) számában „Huszonnyolc ember a halál torkában” című közleményére vonatkozólag

mezi a fejedelemtől: Lőrinc nem teljesíti kérelmét, Jeromos csüggedten, áldást nem is adva távozik a haldokló fejedelemtől. Ki tudná megmondani, mily gondolatok dúlták a családott szerzetes lelkét ebben a pillanatban? Nem volt ideje arra, hogy tisztázza gondolatait, a nép kitörő lelkedéssel vezérének ismeri el. Flórenc fölött Lőrinc halála után Jeromos uralkodik.

Mily két ellentét! Medici Lőrinc az élet örömeit átélte, a tudományért művészetért lelkedett, minden cselekedetében világfinak mutatta magát. Savonarola Jeromos megveti az élet örömeit, gyermekesétől kezdve aszkéfa életet él, a tudománytól, művésztől elfordul, kizárólag Istennek, a vallásnak él.

Vallás, tudomány, művészet szülője minden nagyának és nemesnek. Ha Flórenc két nagy alakja, Savonarola Jeromos és Medici Lőrinc nem válnak külön, hanem egyik a vallás erejével, másik a tudomány és művészet hatalmával uralkodik Flórencben, az emberiség történelmére, annak jólétére áldásosabb befolyással lehetnek volna. A vallásosság alázatosságában, a tudomány erejében, a művészet szépségében az emberi lélek erkölcsi nagyságának alapul szolgáló szép igaz, jó és szent eszméket találják, melyek ha egymást támogatják, az emberi boldogságot teremtik meg úgy egyeseknél, mint nemzeteknél, városoknál.

Az emberi boldogság elérhetése érdekében Savonarola az erkölcsi jóert, stb mérő mondani a szentért, az életszentséget lelkesült. Tragikumá épen azért meghiúsult, főlemelő. Sajnáljuk őt és bár tetteit mindenben nem helyeseljük, emléket állítjuk, nevét tisztelettel említjük.

Accsay Antal dr.

megjegyzem, hogy bárha a sörház helyiségei nem is ideális ferőhelyek a póttartalekosok részére, de épen a leirt helyiség megfelel addig, míg másutt jobb lesz. Ez nem pince. Igaz, hogy mélyebb mint az udvar színe, de majdnem öt méter magas, a sörgyár magtára volt, tehát nem nedves. Mikor a katonaság bevonult márc. 15-én, a terem falai át voltak hűlve, így tehát hideg is volt benne, a mi ma már nem az. Teljesen száraz s a legénység is meg van lakásával előgedve. Rendes ágyak, három takaró jut egy-egy legényre. A katonai egészségügyi hatóság sem tett kifogást ellene.

Kérem tek. Szerkesztő urat, a közönség megnyugtására a fenti soroknak helyet adni becses lapjában. — Székesfehérvár, 1908. márc. 26-án. Tisztelettel Dr. Bierbauer.

A műkedvelők előadása — a mint halljuk — április 29, 30 és 31-én lesz. Előadatkak a Három testőr. A nagyman és a Gyurkovits leányok.

Meghívó. A „Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó-Egyület” 1908. évi március hó 29-én d. u. 3 órákor az őrtanya úléstermében rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az egyület működéséről szóló jelentés; 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése, a pénztári számadatok átvizsgálása s ennek kapcsán a felmentvény kiszolgáltatása a pénztáros részére; 3. Az 1908. évi költségeloirányzat bejelentése; 4. Elnök, alelnök, választmányi és tisztviselői; valamint a parancsnokági tagoknak újból leendő választása; 5. Indítványok.

A Székesfehérvári Felsővárosi rk. Kisdödő-Egyesület f. hó 22-én tartotta tavaszi választmányi ülését és utánna XXIII. évi rendes közgyűlést. Tamás Vilmos espéres-plebános elnök lette mellett, mely alkalommal az elhunyt Weber Károly alelnök helyett Tóth István, ennek helyébe Keller Gyula választatott meg. Kováts Károly pénztáros indítványára, ki a helyesnek talált zárszámadás és költségvetés jóváhagyása után kiváló elismerés kíséretében kapta meg a felmentvényt, elhatározta, hogy az ovoda helyi felszerelésének nagy hiányait, amennyiféle az egyesület jelenlegi anyagi helyzete megengedi, pótolni fogják. Kammele Kucsora Janka óvónó eddigi 200 kor. f. illetménye 250 koronára emelték. Kammell József együleti titkár évi jelentésében szép szavakban fejtegetvén a kisdödő-üneteg magasztos hivatását, azon szomorú tapasztalatának ad kifejezést, hogy még igen sok szülő van, különösen a földmives osztályban, akik ezen áldásos intézmény iránt közönyösek és nem akarják megérteni a kisdödőnevelés magasztos célját. A titkár az egyesület 1907. évi működéséről a következőkben számol be: A tagok sorából 4. rendes és 13 pótag lépett ki, bele nem számítva a 2. elhunyt és 1 elköltözött rendes tagot, ami elég szomorú jelenség. Igyekezünk tehát tagokat gyűjteni, kövessük tehát e tekintetben Tamás Vilmos esp. plebános elnökünk példáját, aki az együleti titkár segítségével ez idén is 1 alapító, 5. rendes és 7 új pártolótagot szerzett. Van jelenleg 52 alapító, 58 rendes és 46 pártoló tagunk; tehát 1 alapító taggal több, 2. rendes és 6 pártolótaggal pedig kevesebb mint az elmúlt évben. Mely megilletéssel jelentem, hogy Gremperger István és Weber Károly alapító, továbbá Fekete Antal és Reichardt Tamás rendes tagokat elragadta körünk-ből a kirelhetetlen halál. Különösen Weber Károly hirtelen elhalálozása által szenvedtünk nagy veszteséget, mert őbenne gyászolja egyesületünk nagybecsült alelnökét. A lefolyt évben 1 közgyűlést és 2 választmányi ülést tartottunk. A közgyűlés tisztújítással végződött, a tisztikar és választmányi eddigi tagjai Antal József gondnok kivételével, kiknek tisztiségét Vértés Kálmán vette át, mindannyian újból egyhangulag megválasztattak; Ezenkívül a választmány november 24-én 2 új taggal, egészített ki Angeli Nándor és Fister János személyében. Az óvónó jelentése szerint az év folyamán összesen 158 gyermek, 53 fiu és 105 leány vettett fel. Legtöbb gyermek (114) decemberben, legkevesebb pedig januárban (52) látogatta az ovodát. Óvodáj alól fel volt mentve 22 szegény gyermek. A karácsonyi ünnepélyen kívül Péter és Pál ünnepén sikerült nyári gyermek-ünnepélyt rendezni az óvónó, mely hinta és kertipadokra 58 koronát jövedelmezett. A karácsonyóra annak idején 171 koronát gyű-

töttünk, 21 koronával többet, mint az előző évben. A Mindenható kárpótolja a jószívű adomázokat bő áldásával. Az 1907. évi zárszámadás szerint 2320 k. 4 f. bevétellel szemben 2140 k. 14 f. kiadásunk volt s így egyesületünk vagyona az elmúlt év végéig 179 k. 90 f. fr. növekedvén, jelenleg összesen 6644 k. 69 f. készpénztünk van. — Erkölcsi kötelességem az egyesületnek nevében hálás köszönetet mondani nagys. és főt. Kuti Márton, a nemesszívű védnök urnak, továbbá a város közönségének, nemkülönben nagys. és főt. Leéb Imre alapítótag urnak azon nagylelkű adományokért, melyekkel támogatásra szolgáló szegény ovodánkat az elmúlt évben is oly kegyesen segíyezni sziveskedtek. — Legyen Isten szent áldása egyesületünk működésén.

Kinyitott iskola. A kanyargó járvány miatt bezárt kislángi iskola kinyitását az alispán elrendelte.

Csodarózsák, melyek az Otthonkövészében levő mozaik láthatók és a következő műsorral kerülnek a mai nap bemutatásra: 1. Legyező-ípar Japánban. 2. A métegeverőnd. 3. Csodarózsák. 4. Niagara vízeselei. 5. Házmester szövegét tisztítja. 6. Bobsleigh. 7. A baba első járása. 8. Jéna. 9. A magnésis óv.

Elhalasztott vásár. A nőri vásárt május 4-ére halasztotta a kereskedelmi miniszter.

A halottas kamra pihendi. Vagy hatan pihennek egymás mellett a Szent György kórház halottas kamrájában. Az egyik Hádén Erzsébet 21 éves leányzó, a ki körülbelül egy hónappal ezelőtt marólugot ivott a lovaskútanyában és hosszú szenvedés után megváltotta a halál. A másik Resch Márton 60 éves olaj-utcai lakos, a ki szintén maróluggal gyógyította az alkoholisztól összerongált szervezetét. Közük van Rózsa Károly, az egykor nagynevű Rózsa Ferenc cég egyik oszlopa. Százéves vállalkai voltak. Atyjuk egyszerű, de szorgalmas, törekvő ember volt. A fiai aztán szerencsétlen, még inkább azonban könnyelmű vállalkozás folytán tönkretették mindazt, a mit az apa szerzett. Egyik a másik után egy nagy vagyon elpusztítása után nagy nyomoruságban pusztult el. Rózsa Károly a város kegyelméből és köldülésből, nyomorult betegséggel küzdve, tegnap fejezte be szerencsétlen életét.

Csendőrvégas. Ily címen megirt hírlükben a múlt héten egy csendőről szóltunk, aki Szijártó János malom-utcai lakosnak, kardjával bevágta fejét. A lapokban közzétett híre nyomozást indított a csendőrkerületi parancsnokság a csendőr bűnössége iránt s kiderült, hogy a hír közele a valóságnak meg nem felelő adatok alapján történt. Szijártó a hibás, részeg állapokban félrevezette a rendőrséget.

Fehérműi varroda! Várkör-ut 43. szám alatti, (a Petőfi-utcával szemben), menyasszonyi kelengyék és fehérműiek a legelegánsabb elkészítésre elvállaltatnak. Ugyanott tanítványok is felvétetnek.

A lesóványodást

meggátolja, a testet, a gyermek húsát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplálék gyermekek részére és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított jegy — a balra — kádjuk egy-egy lemebe venni.

SCOTT
EMULSIO

Minden ügyben egyenlő finom, hatáson alkateszektől összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 80 fillér. Kapható minden gyógyszertárban.

